Załącznik nr 1 do Uchwały Nr ……..…/2020 Rady Miejskiej w Gołdapi
z dnia…….....w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie na lata 2021-2025”

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025

Spis treści

1. WPROWADZENIE 4
2. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W ŚWIETLE POLSKIEGO PRAWA 5
3. PRZEMOC W RODZINIE – PODSTAWY TEORETYCZNE 5
3.1. DEFINICJE I RODZJE PRZEMOCY. 6
3.2. MECHANIZM PRZEMOCY W RODZINIE 7
3.3. SKUTKI PRZEMOCY W RODZINIE 7
3.4. ZASOBY GMINY W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY 9
4. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY GOŁDAP 12
5. ZJAWISKO PRZEMOCY W ŚRODOWISKU LOKALNYM.....15
6. ZAŁOŻENIA PROGRAMU 16
7. ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU 21
8. SPOSÓB REALIZACJI I PRZEWIDYWANE EFEKTY PROGRAMU 21
9. MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU 22
BIBLIOGRAFIA 22

1. WPROWADZENIE

Podstawą opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 - 2025 jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. 2020r. Nr 180 poz. 218), która nakłada na samorządy obowiązek tworzenia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i prowadzenia poradnictwa w przypadku jej zaistnienia. Ponadto nakazuje opracowanie i realizację programów ochrony osób doświadczających przemocy oraz korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc.

Niniejszy program wskazuje główne kierunki działania Gminy Gołdap w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Działania, które mają charakter wielokierunkowy, dotyczą w szczególności profilaktyki, zapobiegania i ograniczania zjawiska przemocy w rodzinie. Opracowany dokument skorelowany jest z kluczowymi programami ogólnopolskimi i wojewódzkimi związanymi z problematyka przeciwdziałania przemocy w rodzinie, tj. z:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020,
- Warmińsko - Mazurskim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2015 - 2020,
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Gołdap na lata 2016 – 2023,
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Gołdap na rok 2021 i kolejne lata.

Jedną z teoretycznych podstaw opracowania Programu jest przyjęta w grudniu 1995 r. na II Ogólnopolskiej Konferencji na temat Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie **Polska Deklaracja w sprawie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie[1],** która zakłada**:**

1. Każdy człowiek ma prawo do życia w środowisku rodzinnym, wolnym od przemocy, która jest naruszeniem praw i dóbr osobistych.
2. Człowiek doświadczający przemocy nie może być za nią obwiniany.
3. Dzieci i młodzież mają prawo do wzrastania w bezpiecznym środowisku wolnym od przemocy, a obowiązkiem dorosłych jest im to zapewnić.
4. Każdy człowiek doświadczający przemocy ma prawo do pomocy prawnej, socjalnej psychologicznej i medycznej, bez naruszania jego godności osobistej.
5. Każdy człowiek ma prawo do wiedzy potrzebnej do radzenia sobie z przemocą.
6. Każdy człowiek ma prawo do przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

[1] www.niebieskalinia.info: stan z dnia 2 grudnia 2020 r.

7. Każdy człowiek ma obowiązek udzielania pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

Program stanowi integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gołdap na lata 2016-2023, w której wspieranie rodziny i poszczególnych jednostek w prawidłowym jej funkcjonowaniu oraz wzrost poziomu bezpieczeństwa[2] jest jednym z ważnych założeń.

Do opracowania Programu zostali zaproszeni specjaliści i praktycy reprezentujący instytucje zajmujące się problematyką przemocy w rodzinie na terenie Gminy Gołdap oraz podmioty wchodzące w skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Gołdap. Profesjonalna wiedza współpracującej kadry specjalistów jest gwarancją, iż zaplanowane do realizacji zadania zwiększą skuteczność podejmowanych działań, co przełoży się na ograniczenie rozmiaru i następstw zjawiska przemocy w naszej Gminie.

2. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W ŚWIETLE POLSKIEGO PRAWA

Istotnym dokumentem w polskim ustawodawstwie regulującym działania dotyczące przemocy w rodzinie jest **ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie** (t. j. Dz. U. 2020r. Nr 180 poz. 218), która definiuje pojęcie przemocy w rodzinie, określa także zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, zasady postępowania wobec osób doznających przemocy w rodzinie oraz zasady postępowania wobec sprawców przemocy.

W związku z tym, iż przemoc występuje bardzo często w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym, kwestie przemocy reguluje również **ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi** (t. j. Dz. U. z 2020, poz. 1492). Ustawa ta nakłada na samorząd Gminny obowiązek udzielania rodzinom pomocy psychospołecznej i prawnej oraz obrony przed przemocą w rodzinie.

Kompetencje jednostek i pracowników pomocy społecznej reguluje **ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej** (t.j. Dz. U. Z 2020, poz. 1876), których zadaniem jest udzielanie pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemem przemocy w rodzinie. Przemoc w rodzinie jest jednym z powodów przyznawania pomocy społecznej, w tym socjalnej, psychologicznej i prawnej.

Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. 2020, poz. 1575 z późn. zm.) oraz **Kodeks postępowania karnego** (t.j. Dz. U. 2020 poz. 30 z późn. zm.) nakładają na każdego, komu znane jest zdarzenie uzasadniające wszczęcie postępowania z urzędu, zawiadomić o nim prokuraturę lub policję.

[2] Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gołdap na lata 2016 – 2023,

Procedurą szczególną w sytuacjach przemocy w rodzinie jest **procedura „Niebieskie Karty",** która została uregulowana w **Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta"** (Dz. U. 2011 Nr 209, poz. 1245), wydanym jako akt wykonawczy na podstawie art. 9d ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Jej głównym celem jest rozpoznawanie przemocy i usprawnienie pomocy oferowanej przez przedstawicieli różnych służb w środowisku lokalnym, ale też tworzenie warunków do systemowego, interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną.

3. PRZEMOC W RODZINIE – PODSTAWY TEORETYCZNE

3.1. DEFINICJE I RODZJE PRZEMOCY.

W ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przemoc określana jest jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny oraz innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Według roboczej definicji przyjmowanej przez polskich specjalistów przemoc domowa to działanie lub zaniechanie dokonywane w ramach rodziny przez jednego z członków rodziny przeciwko pozostałym z wykorzystaniem istniejącej lub stworzonej przez członków rodziny przewagi sił lub władzy, które godzą w ich prawa lub dobra osobiste, a w szczególności w ich życie lub zdrowie (fizyczne lub psychiczne) i powodują u nich szkody lub cierpienie[3]. Spełnienie powyższych warunków wskazuje na przemoc wobec drugiej osoby.

Przemoc to nie tylko bicie, siniaki i rany na ciele, ale to wszystkie sytuacje, kiedy silniejszy, bardziej pewny siebie człowiek krzywdzi słabszego od siebie. Wyróżnić można przemoc fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną i polegającą na zaniedbaniu.

Przemoc fizyczna narusza nietykalności fizyczną. Jest intencjonalnym zachowaniem powodującym uszkodzenie ciała lub niosącym takie ryzyko.

Przemoc psychiczna narusza godność osobistą, zawiera przymus i groźby Przemoc psychiczna jest najczęstszą formą przemocy i jest trudna do udowodnienia.

Przemoc seksualna natomiast narusza intymność człowieka, polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie

[3] M. Lakowska, W. Paszkiewicz, A. Wiechcińska: Wyprawa po moc. Poradnik dla osób doznających przemocy w rodzinie. Warszawa 2014: Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia", s. 10 – 11.

jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić.

Przemoc ekonomiczna to naruszenie własności. Wiąże się celowym niszczeniem czyjejś własności, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby.

Zaniedbanie jest formą przemocy ekonomicznej, która polega na naruszeniu obowiązku do opieki ze strony osób bliskich i oznacza nie dawanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb.

3.2. MECHANIZM PRZEMOCY W RODZINIE

Przemoc w rodzinie rzadko kiedy bywa jedynie jednorazowym incydentem. Proces ten składa się z powtarzających się, następujących po sobie faz.

Pierwsza z nich to faza narastającego napięcia - początek cyklu. Napięcie stopniowo narasta. Pojawiają się coraz częstsze konflikty, pojawia się zazdrość, gniew. Sprawca coraz bardziej kontroluje, podporządkowuje sobie członków rodziny. Staje się coraz bardziej drażliwy, poirytowany, prowokuje kłótnie, w czasie których wyzywa, obraża, poniża. Rodzina dąży do wyciszenia sytuacji; za wszelką cenę usiłuje poprawić nastrój sprawcy starając się zaspokoić jego żądania. Ofiary niejednokrotnie obarczają się odpowiedzialnością za nastroje partnera, czy ojca.

Etap drugi - faza ostrej przemocy, w trakcie której dochodzi do wybuchu gniewu i wyładowania agresji. Bywa, że ofiara prowokuje wyładowanie emocji, ponieważ jest wykończona ciągłym napięciem. W tej fazie to sprawca prowokuje awanturę, często z błahych powodów, stawiając ofierze żądania, których ona nie jest w stanie zaspokoić. Ofiara próbuje na różne sposoby uspokoić sprawcę i uchronić siebie, ale zwykle te działania nie dają rezultatu. Sprawca działa w sposób gwałtowny, traci kontrolę nad swoim zachowaniem. Ofiara po ataku agresji przeżywa niedowierzanie, bezradność, wstyd, złość.

Ostatnia, **trzecia faza miodowego miesiąca**, w której sprawca usprawiedliwia swoje zachowanie, przeprasza, okazuje skruchę i obiecuje, że agresja więcej się nie powtórzy, jest miły, uczynny, obdarowuje prezentami. Ofiara wierzy w zapewnienia partnera, ponieważ bardzo chce, aby były prawdą. W tej fazie osoby doświadczające przemocy często wycofują się z podjętych wcześniej działań przeciwko sprawcy.

Wraz z upływem czasu kolejne fazy następują po sobie coraz szybciej, a czyny sprawcy stają się

coraz bardziej brutalne i gwałtowne[4].

3.3. SKUTKI PRZEMOCY W RODZINIE

Przemoc w rodzinie jest bezsprzecznie zjawiskiem negatywnym i mającym ogromny wpływ na rozwój człowieka na wszystkich etapach jego życia. Odciska ona głębokie piętno na psychice ofiar, niszcząc ich osobowość. Jest przyczyną różnych zaburzeń psychicznych. Osoby będące ofiarami przemocy charakteryzują się nadmierną czujnością, zewsząd wyczekują sytuacji zagrożenia, są nadmiernie pobudzone, często dotykają je koszmary senne oraz dolegliwości psychosomatyczne. Takie traumatyczne wydarzenia mogą również niszczyć kontakty społeczne, przyjaźń, miłość oraz przywiązanie do rodziny. System obronny ofiary zwykle załamuje się, staje się ona bezbronna, uległa, towarzyszy jej poczucie zniechęcenia, zmęczenia fizycznego i psychicznego oraz rezygnacja we wszystkich sferach życia. Osoby, które doznały przemocy przejawiają zaburzenia regulacji emocji. Nie radzą sobie z wybuchami agresji i gniewu. Towarzyszy im także wzmożone napięcie oraz nerwowość. Objawy te nasilają się i utrwalają w sytuacji powtarzających się napadów i aktów przemocy. W sytuacji, kiedy jednostka dochodzi do przekonania, iż nie może nic zrobić, popada zazwyczaj w stan biernej rezygnacji. Ofiara wówczas poddaje się, zaprzestaje jakichkolwiek działań zdając sobie sprawę, iż nie ma znacznego wpływu na to, co się dzieje.

Oddzielnie można opisać zespół negatywnych konsekwencji przemocy stosowanej wobec dziecka. Jest to szczególny przypadek przemocy, gdyż wydarzenia z dzieciństwa mają ogromne znaczenie dla całego życia człowieka. Wpływają na rozwój dziecka, rozwój jego osobowości, umiejętność współżycia z innymi i budowania bliskich intymnych relacji.

Dzieci maltretowane psychicznie nacechowane są brakiem zaufania do innych, brakiem poczucia bezpieczeństwa, poczuciem bezradności i złości, nieumiejętnością rozwiązywania problemów, wynikającą z niskiego poczucia własnej wartości. Dramatem dziecka krzywdzonego jest fakt, że największym odczuwanym przez nie zagrożeniem jest zagrożenie płynące ze strony najbliższych. Dzieci nie mają wystarczająco rozwiniętego aparatu poznawczego, aby za pomocą intelektu zrozumieć całą sytuację i nadać jej sens. Często dochodzą do wniosku, że to one są winne zaistniałej sytuacji. Obarczają się winą za to, co dzieje się w domu, bowiem awantury zaczynają się od kłótni o kwestie opieki lub wychowania dzieci. Nie rozumiejąc dynamiki i procesu przemocy uważają, że to one wywołują przemoc. Dochodzą do wniosku, że powinny zmienić swe zachowanie, by zapanował spokój, są np. bardzo grzeczne, spokojne, świetnie się uczą. Zauważono, że nawet niemowlęta zmieniają swe zachowanie jakby przeczuwając, że może

[4] A. M. Czokajło, A. B. Kuryło, G. Pogorzelska – Herder, A. Czop: Wyjście z cienia. Poradnik dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. Suwałki 2012: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, s. 24 – 26.

to wyciszyć negatywne emocje.

Konsekwencje przemocy ujawniają się często również po długim czasie, kiedy dziecko dorasta, lub w jego dorosłym życiu. Odroczone skutki przemocy objawiają się w postaci różnych form niedostosowania społecznego: trudności w nauce, wagarowanie, ucieczki z domu, udział w nieformalnych młodzieżowych grupach przestępczych, wysoki poziom agresji, nadużywanie alkoholu, branie narkotyków.

Przemoc zagraża życiu, niesie ze sobą cierpienie fizyczne, ale i powoduje niewyobrażalne szkody psychiczne u ofiar, które przez lata doświadczają znęcania, wykorzystywania lub/i zaniedbania. Przemoc domowa to także poważny problem społeczny. Destrukcyjna siła niszczy cały system rodzinny, odbiera poczucie bezpieczeństwa i możliwość prawidłowego rozwoju najmłodszym członkom rodziny. Niesie ze sobą ryzyko dziedziczenia przez dzieci zachowań przemocowych i powielania ich w dorosłym życiu. Niezwalczana przemoc przybiera na sile, utrwala się i eskaluje, niosąc negatywne konsekwencje dla uwikłanych w nią rodzin i dla całego społeczeństwa.

Niezbędne jest zatem podejmowanie planowych działań mających na celu zapobieganie i zwalczanie przemocy w rodzinie, działań wpisanych w tworzenie i rozwijanie systemu przeciwdziałania przemocy, którego zasadniczymi elementami są specjalistyczne instytucje i profesjonaliści niosący pomoc osobom dotkniętym przemocą domową.

3.4. ZASOBY GMINY W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY

Przeciwdziałanie przemocy domowej oraz niesienie pomocy osobom dotkniętym przemocą, a także ich rodzinom jest zadaniem realizowanym przez różne instytucje i służby społeczne. Należą do nich m.in.: policja, jednostki organizacyjne pomocy społecznej, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, ochrona zdrowia, placówki oświatowe.

Policja jest zobowiązana do ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz do utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego. W sytuacji przemocy w rodzinie to policjanci najczęściej podejmują bezpośrednią interwencję. Do podstawowych zadań policji należą między innymi:

- ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra,
- inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnieniu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi,
- wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców
- interwencje (sporządnienie dokładnego opisu zdarzenia – notatka urzędowa).

Policja jest jedyną instytucją, która może interweniować przez całą dobę, dlatego też interwencja taka powinna wprowadzić w rodzinie istotne zmiany, przede wszystkim ujawnienie przemocy, przerwanie izolacji rodziny, wyrównanie dysproporcji sił pomiędzy sprawcą, a ofiarą oraz umożliwienie ofiarom uzyskania stałego wsparcia przedstawicieli różnych służb. Ogromną rolę w walce z przemocą odgrywają dzielnicowi, którzy jako pierwsi mają kontakt z pokrzywdzonymi, przyjmują zawiadomienia o przestępstwie, pouczają o przysługujących ofierze prawach, informują o placówkach niosących pomoc pokrzywdzonym.

Celem działalności **jednostek organizacyjnych pomocy społecznej** jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomocy społecznej udziela się m. in. w przypadku: ubóstwa, bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych, alkoholizmu. Każda z tych sytuacji może sprzyjać występowaniu przemocy lub z niej wynikać, z czym bezpośrednio spotyka się pracownik socjalny ośrodka pomocy społecznej. Pracownik socjalny w ramach swoich obowiązków powinien:

- przeprowadzić wywiad środowiskowy, dokonując oceny i diagnozy sytuacji,
- przygotować plan pomocy, udzielić stosownej pomocy (finansowej, prawnej, psychologicznej),
- w przypadku stwierdzenia przemocy, skierować do odpowiednich instytucji zajmujących się przemocą, umieścić w schronisku oraz zwrócić się do policji o pomoc,
- towarzyszyć w sądach, instytucjach publicznych klientowi, jeśli taka jest jego wola,
- prowadzić procedurę *Niebieskie Karty.*

Do zadań **Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** należy między innymi:

- podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego,
- wzywanie sprawców przemocy w rodzinie na rozmowę interwencyjną
- oraz podejmowania działań zmierzających do zawiadomienia prokuratury o popełnieniu przestępstwa.

Zadaniem **ochrony zdrowia** jest troska o zdrowie pacjenta, a ponieważ przemocy często towarzyszą wyraźne uszkodzenia zdrowia somatycznego i zawsze występują uszkodzenia

zdrowia psychicznego, zjawisko przemocy w rodzinie kwalifikuje się do zakresu objętego świadczeniami zdrowotnymi. Do zadań ochrony zdrowia należy także:

- udzielenie podstawowej pomocy medycznej,
- oraz umiejętne przeprowadzenie rozmowy umożliwiającej rozpoznanie przemocy i pokierowanie osoby krzywdzonej do miejsc, gdzie może uzyskać pomocy.

Jednostki oświaty w przypadku uzasadnionego podejrzenia o stosowanie wobec ucznia przemocy w rodzinie szkoła jest zobowiązana do wszczęcia procedury *Niebieskie Karty*. Przedstawiciel oświaty wchodzi także w skład grupy roboczej powołanej do realizacji procedury *Niebieskie Karty* w rodzinie ucznia szkoły.

Oprócz podejmowania działań interwencyjnych w placówkach oświatowych prowadzone są działania profilaktyczne. Jednym z jej ważnych elementów jest szeroko prowadzona we wszystkich szkołach akcja informacyjna dotycząca możliwości uzyskania pomocy w sytuacji, gdy w rodzinie dochodzi do stosowania przemocy.

Zespół Interdyscyplinarny jest skutecznym sposobem interweniowania wobec problemu przemocy w rodzinie. Członkami zespołu są przedstawiciele wszystkich instytucji i organizacji z danego terenu zaangażowanych w zwalczanie i zapobieganie przemocy w rodzinie: pracownicy socjalni, policjanci, członkowie GKRPA, pedagodzy, psychologowie, pielęgniarki środowiskowe, lekarze, prawnicy, kuratorzy, itd. Zespół taki zapewnia kompleksową pomoc rodzinie uwikłanej w przemoc w drodze wysłuchania i wsparcia osób dotkniętych przemocą, informowania o możliwościach uzyskania pomocy, kontaktowania osoby dotkniętej przemocą oraz stosującą przemoc z odpowiednimi specjalistami, wspólnego opracowywania, wdrażania i monitorowania realizacji planu pomocy.

Gmina Gołdap posiada zasoby instytucjonalne oraz zasoby ludzkie niezbędne do efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie, do których należą m.in.:

- Ośrodek Pomocy Społecznej (pracownicy socjalni, asystenci rodziny, psycholog),
- Komenda Powiatowa Policji (dzielnicowi),
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (pracownik socjalni, organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej),
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy PCPR (prawnik, psycholog),
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin oraz Osób Doświadczających Przemocy w Rodzinie (prawnik, psychoterapeuta uzależnień),
- Instytucje ochrony zdrowia, w tym Poradnia Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień, (lekarze pierwszego kontaktu, lekarz psychiatra, psychoterapeuta uzależnień, psycholog),

- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna (psycholodzy, pedagodzy),
- Jednostki oświaty (psycholodzy, pedagodzy, wychowawcy),
- Kuratorzy sądowi (kuratorzy zawodowi, społeczni),
- Dom św Faustyny „Nie lękajcie się" Caritas Diecezji Ełckiej (psycholog, pedagodzy, wychowawcy),
- Kościoły (księża, osoby prowadzące nauki przedmałżeńskie).

4. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY GOŁDAP

Właściwe zdiagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie jest bardzo trudne. Przemoc domowa jest problemem złożonym, o którym nie łatwo się rozmawia, a który jeszcze trudniej zbadać. Istniejące statystyki pozwalają oszacować jedynie jego przybliżone rozmiary.

Analiza zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Gołdap została opracowana na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Gołdap, Komendy Powiatowej Policji w Gołdapi, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gołdapi, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gołdapi, Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin oraz Osób Doświadczających Przemocy w Rodzinie przy Urzędzie Miejskim w Gołdapi oraz placówek oświatowych z terenu Gminy Gołdap.

Tabela nr 1. Liczba Niebieskich Kart założonych w 2019r i do 30 listopada 2020r.

Podmiot zakładający Niebieską Kartę	2019 r.	do 30 listopada 2020 r.
Ośrodek Pomocy Społecznej w Gołdapi (OPS)	16	19
Komenda Powiatowa Policji w Gołdapi (KPP)	105	86
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gołdapi (GKRPA)	0	0
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gołdapi (PCPR)	3	0
Oświata	4	4
Ochrona zdrowia	0	0
Jednostki spoza Gminy Gołdap	2	0
Ogółem	130	109

Źródło: opracowanie własne – dane Zespołu Interdyscyplinarnego.

Z przedstawionych danych wynika, że w 2019 r. ogółem założono 130 Niebieskich Kart (miasto – 96, wieś – 34) z czego KPP - 105, OPS - 16, Oświata – 4, PCPR – 3, jednostki spoza Gminy Gołdap - 2. Natomiast w 2020 r. do 30 listopada zostało wszczętych 109 procedur (miasto -77, wieś – 32) z czego przez KPP – 86, OPS - 19, Oświata – 4. Przedstawione dane ukazują, że nie wszystkie jednostki zobowiązane do podejmowania działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w równym stopniu angażują się w jej zapobieganie i ograniczanie.

Z danych ZI wynika, iż ofiarami przemocy w 2019 r. byli: kobiety – 97, mężczyźni – 21, dzieci - 19, natomiast w 2020 r. (do 30 listopada): kobiety – 72, mężczyźni – 12, dzieci – 23. Niepokojąca jest liczba aktów przemocy wobec dzieci, która z roku na rok wzrasta, dlatego wskazane jest propagowanie i wspieranie działań mających na celu zwiększenie kompetencji wychowawczych rodziców i opiekunów.

Wśród dominujących zjawisk towarzyszących stosowaniu przemocy w rodzinie zarówno w 2019 r., jak i także w 2020 r. (do 30 listopada) było spożywanie bądź nadużywanie alkoholu (2019 r. - 113, 2020 r. do 30 listopada - 86). Wśród innych czynników sprzyjających stosowaniu przemocy, należy wymienić: trudności opiekuńczo - wychowawcze, substancje psychoaktywne, choroby psychiczne, sprawy majątkowe.

Tabela nr 2. Sprawozdanie z realizacji procedury Niebieskie Karty przez Komendę Powiatową Policji w Gołdapi w 2019 r.. i do 30 listopada 2020 r.

Wyszczególnienie			**2019 r.**	**do 30 listopada 2020 r.**
Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta - A (ogółem)			**105**	**86**
Liczba formularzy „Niebieska Karta- A" według miejsca zamieszkania osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą:				
miasto			76	55
wieś			29	31
Liczba osób , co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą (ogółem):			**118**	**85**
w tym:	kobiet	do 65 roku życia	80	54
		od 65 roku życia	7	6
	mężczyzn	do 65 roku życia	13	10
		od 65 roku życia	4	4
	małoletnich	dziewcząt	8	6
		chłopców	6	5
Liczba osób , co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie (ogółem):			**108**	**78**
w tym:	kobiet		11	7
	mężczyzn		97	70
	nieletnich		0	1
Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie będących pod wpływem alkoholu (ogółem)			**80**	**61**
w tym:	kobiet		4	3
	mężczyzn		76	57
	nieletnich		0	1

Liczba zatrzymanych osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie (ogółem)		**22**	**21**
W tym	kobiet	1	2
	mężczyzn	21	19
	nieletnich	0	0
Liczba osób doprowadzonych do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych do wytrzeźwienia (ogółem):		**12**	**9**
w tym:	kobiet	0	0
	mężczyzn	12	9
	nieletnich	0	0
Liczba przypadków poszczególnych rodzajów przemocy			
w tym:	fizyczna	96	51
	psychiczna	101	62
	Inny rodzaj	76	44
	seksualna	5	3
Liczba wszczętych postępowań z art. 207 kk.:		20	8
w tym:	umorzono	11	5
	wydano wyrok	9	1
Liczba interwencji domowych:		694	583

Źródło: opracowanie własne - dane Komendy Powiatowej Policji w Gołdapi.

Komenda Powiatowa Policji w Gołdapi w 2019 r. wypełniła 105 formularzy Niebieska Karta A, (miasto – 76, wieś - 29) natomiast w 2020r. (do 30 listopada) - 86 (miasto – 55, wieś – 31). Pod wpływem alkoholu w 2019 r. znajdowało się 80 osób (4 kobiety i 76 mężczyzn), zaś w 2020 r. (do 30 listopada) – 61 osób (3 kobiety, 57 mężczyzn, 1 nieletni). W wyniku interwencji w 2019 r. zatrzymano 22 sprawców przemocy domowej (21 mężczyzn i 1 kobietę), natomiast w 2020 r. (do 30 listopada) – 21 (19 mężczyzn, 2 kobiety). Liczba osób doprowadzonych do policyjnych pomieszczeń w celu zatrzymania lub wytrzeźwiania w 2019 r. stanowiła 12, zaś w 2020 r. (do 30 listopada) – 9. Z danych KPP wynika, że w 2019 r. wszczęto 20 postępowań z art. 207 KK, z tego umorzono 11, oraz wydano 9 wyroków. Natomiast w 2020 r. (do 30 listopada) wszczęto 8 postępowań z art. 207 KK, z czego umorzono 5, oraz wydano 1 wyrok, 2 są w toku. Z zaprezentowanych danych wynika, że w 2019 r. KPP w Gołdapi odnotowała 96 aktów przemocy fizycznej, 101 aktów przemocy psychicznej, 5 aktów przemocy seksualnej, 76 stanowiły inne rodzaje przemocy. W 2020 r. (do 30 listopada) odnotowano 51 przypadków przemocy fizycznej, 62 – przemocy psychicznej, 3 przypadki przemocy seksualnej, 44 stanowiły inne rodzaje przemocy.

Z danych GKRPA (statystyka prowadzona przez sekretarza) wynika, że w 2019 r. do Komisji wpłynęło 32, natomiast w 2020 r. (do 30 listopada) 14 wniosków z prośbą o skierowanie

na leczenie odwykowe. W tym liczba wniosków, które wpłynęły do Komisji w związku z realizacją procedury *Niebieskie Karty* w 2019 r wynosiła 12, natomiast w 2020 r. (do 30 listopada) - 5. GKRPA w 2019 r. wysłała do biegłych Sądu Rejonowego w Olecku 20 wniosków, natomiast 2020 r. (do 30 listopada) 0.

W punkcie informacyjno - konsultacyjnym w 2019 r. terapeuta uzależnień przeprowadził 133 konsultacje, prawnik 35; natomiast w 2020 r. (do 30 listopada): terapeuta – 278 a prawnik – 17. Grupa wsparcia z terapeutą uzależnień w 2019 r. odbyła 37 spotkań (średnia ilość osób na spotkaniu 5), natomiast 2020 r. (do 30 listopada) - 8 (średnia ilość osób na spotkaniu 5).

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gołdapi można uzyskać bezpłatna pomoc prawnika. Z danych PCPR wynika, iż w 2019 r. z porad prawnych skorzystało 3 osoby, natomiast 2020 r. (do 30 listopada) - 0.

W Ośrodku Pomocy Społecznej i Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, udzielane jest wsparcie psychologiczne. W OPS w 2019 r. psycholog odbył 385 spotkań indywidualnych, z czego 163 dotyczyło przemocy w rodzinie, w tym 38 sesji poświęconych było pomocy dzieciom. Z kolei 2020 r. (do 30 listopada) odbyło się 249 spotkań z psychologiem, z czego 102 były to spotkania dotyczące przemocy w rodzinie, w tym 12 odnosiło się do dzieci. Natomiast w PCPR w 2019 r. z porad psychologa dotyczących przemocy w rodzinie skorzystały 4 rodziny, a w 2020 r. (do 30 listopada) - 11.

Realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc jest zadaniem realizowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gołdapi. Liczba osób, które ukończyły program korekcyjno – edukacyjny w 2019 r. wyniosła 6. W roku 2020 program jest w trakcie realizacji, a jego zakończenie przewidziane jest na 11 grudnia 2020 r. Bierze w nim udział 5 osób.

5. ZJAWISKO PRZEMOCY W ŚRODOWISKU LOKALNYM

W ostatnich latach do publicznej wiadomości dociera wiele informacji na temat różnych form przemocy, zarówno domowej jak i w środowisku lokalnym. Badanie zjawiska przemocy, szczególnie domowej jest trudnym przedsięwzięciem, bowiem wymaga od respondenta podzielenia się bardzo trudnymi, osobistymi doświadczeniami. Przemoc traktują jako sytuację poniżającą, wstydliwą, stąd ogromne bariery przed przyznaniem się do tego typu incydentów.

Liczne badania dotyczące doświadczania zjawiska przemocy wśród Polaków pokazują, iż przemoc oraz inne formy agresji nie są czymś nadzwyczajnym w życiu Polaków, gdyż coraz częściej można zaobserwować tego typu incydenty na ulicy, w miejscach publicznych, w pracy, w szkole, środkach komunikacji miejskiej.

W ramach przeprowadzonej Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych w Gminie Gołdap w 2020 r[5]. poproszono badanych mieszkańców o wskazanie stwierdzeń, które według nich oznaczają przemoc w rodzinie. 93,75% respondentów wskazało na przemoc fizyczną, czyli bicie, szarpanie i popychanie i tyle samo wskazało na przemoc psychiczną, tj. wyzwiska, poniżanie czy krzyki. Dla 79,46% jest to zaniedbanie i brak opieki, a dla 78,57% nakłanianie do picia alkoholu. 76,79% badanych wskazało na odbieranie pieniędzy, a 70,54% na uniemożliwienie podjęcia pracy.

Badania przeprowadzone wśród mieszkańców z terenu Gminy Gołdap pokazały, iż 59,82% z nich zna rodziny, w których stosowana jest przemoc. 31,25% przyznało, że zna 1 - 2 takie rodziny. 13,39% ankietowanych wskazało na przedział 3 -5 rodzin, a 15,18% zadeklarowało, że w swoim otoczeniu zna więcej niż 5 rodzin dotkniętych problemem przemocy. Pozostałe 40,18% badanych zaprzeczyło posiadaniu takich znajomości.

Respondenci zostali również zapytani czy kiedykolwiek sami doświadczyli przemocy w rodzinie. Większość badanych tj. 75,00% zaprzeczyła by takie zdarzenia miały miejsce. Pozostałe 25,00% potwierdziło natomiast, że doświadczyło przemocy w rodzinie, a osobą stosującą przemoc był najczęściej ojciec, a w dalszej kolejności matka, mąż, żona, brat, konkubent.

Kary cielesne wobec dzieci wedle polskiego prawa są zakazane. Jak wynika z pozyskanych danych, opinie mieszkańców na temat stosowania kar fizycznych i surowego traktowania dzieci są nieco zróżnicowane. 74,11% badanych wyraziło zdanie, że tego typu kary zdecydowanie nie stanowią dobrej metody wychowawczej. Niemniej, 10,71% stwierdziło, że stosowanie kar cielesnych jest dopuszczalne w sytuacji kiedy inne metody zawodzą, a 3,57% było zdania, że rodzić może karać własne dziecko w dowolny sposób. Pozostałe 11,61% nie wyraziło swojej opinii w danym temacie.

Ważnym czynnikiem wspierającym wychodzenie z sytuacji przemocy w rodzinie, jest wiedza o możliwościach i miejscach, gdzie można uzyskać pomoc. W prezentowanej Diagnozie 51,79% badanych potrafiło samodzielnie wskazać przynajmniej jeden podmiot, zajmujący się taką pomocą osobom doświadczającym pomocy i był to najczęściej Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja, Zespół Interdyscyplinarny, Poradnia Zdrowia Psychicznego. Pozostałe 48,21% respondentów nie posiada wiedzy na temat instytucji, które pomagają osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.

[5] Raport z Badania. Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych. Gmina Gołdap 2020, s. 35.

6. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Na podstawie przedstawionej diagnozy i analizy zjawiska przemocy w rodzinie, został opracowany Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Gołdap na lata 2021 – 2025, którego **celem jest efektywne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zmniejszanie jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym.** Program zawiera zasady działania, cel główny i cele szczegółowe, wymienia realizatorów i adresatów Programu, instytucje i organizacje współpracujące.

Cele i działania Programu będą odpowiadać na potrzeby mieszkańców Gminy Gołdap, w zakresie przeciwdziałania występowania zjawiska przemocy w rodzinie. Program ma istotne znaczenie dla realizacji celów polityki społecznej w skali lokalnej.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie skierowany jest przede wszystkim do: ofiar przemocy w rodzinie (w tym: dzieci, współmałżonków, partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), sprawców przemocy w rodzinie, świadków przemocy, przedstawicieli władz lokalnych, przedstawicieli instytucji służb pracujących z dziećmi, policji, wymiaru sprawiedliwości, służby zdrowia, księży, mieszkańców Gminy Gołdap, którzy w życiu prywatnym lub zawodowym stykają się z problemem przemocy.

CEL GŁÓWNY: Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Gołdap.

CEL 1: Zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych, edukacyjnych i wychowawczych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

SPOSÓB REALIZACJI	REALIZATORZY	HARMONOGRAM DZIAŁAŃ
Pedagogizacja rodziców – prowadzenie zajęć i spotkań uświadamiających zagrożenia płynące z przemocy w rodzinie oraz propagujących zachowania sprzyjające pozytywnym postawom w rodzinie.	Przedszkola i szkoły na wszystkich poziomach nauczania, Poradnia psychologiczno – pedagogiczna, Komenda Powiatowa Policji, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Inne instytucje i organizacje.	Termin realizacji lata 2021 - 2025
Edukacja dzieci/uczniów – prowadzenie zajęć uświadamiających zagrożenia płynące z przemocy w rodzinie oraz propagujących zachowania sprzyjające pozytywnym postawom	Przedszkola i szkoły na wszystkich poziomach nauczania, Poradnia psychologiczno – pedagogiczna, Komenda Powiatowa Policji, Zespół Interdyscyplinarny,	Termin realizacji lata 2021 - 2025

w rodzinie. Ogłaszanie konkursów nt. przemocy; zajęcia i warsztaty. Organizowanie teatrzyków, przedstawień i spektakli terapeutycznych nt. przemocy.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Inne instytucje i organizacje.	
Organizacja warsztatów kompetencji wychowawczych dla nauczycieli i rodziców.	Szkoły, przedszkola, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.	Termin realizacji lata 2021 - 2025
Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie specyfiku konfliktu, radzenia sobie ze stresem i agresją własną i innych.	Przedszkola i Szkoły na wszystkich poziomach nauczania, Zespół Interdyscyplinarny, Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna.	Termin realizacji lata 2021 - 2025
Przygotowanie i udostępnianie materiałów informacyjnych – strony internetowe podmiotów, gazetki szkolne, media lokalne.	Zespół Interdyscyplinarny, Ośrodek Pomocy Społecznej, Przedszkola i Szkoły na wszystkich poziomach nauczania, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Inne instytucje zaangażowane w przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Termin realizacji lata 2021 - 2025
Kampanie społeczne, konferencje i zajęcia nt. przemocy w rodzinie. Kampania, Marsz Białej Wstążki, Kampania Pomarańczowej Wstążki. Dyżury w ramach Otwartych Drzwi. Festyny.	Zespół Interdyscyplinarny, Ośrodek Pomocy Społecznej, Komenda Powiatowa Policji, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przedszkola i Szkoły na wszystkich poziomach nauczania, Inne instytucje zaangażowane w przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Całe społeczności lokalne.	Termin realizacji lata 2021 - 2025
Współpraca ze środkami masowego przekazu w formie cyklicznych artykułów oraz stałych informacji.	Zespół Interdyscyplinarny, Ośrodek Pomocy Społecznej, Przedszkola i Szkoły na wszystkich poziomach nauczania, Inne instytucje zaangażowane w przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Termin realizacji lata 2021 - 2025

CEL 2: Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy.

SPOSÓB REALIZACJI	REALIZATORZY	HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

Opracowanie i realizacja programów terapeutycznych dla ofiar przemocy. Utworzenie grup wsparcia.	Zespół Interdyscyplinarny, Ośrodek Pomocy Społecznej, Punkt Informacyjno – Konsultacyjny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,	Termin realizacji lata 2021 - 2025
Bezpłatny dostęp do pomocy prawnej, psychologicznej, pedagogicznej, terapeutycznej.	Zespół Interdyscyplinarny, Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Punkt Informacyjno – Konsultacyjny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Poradnia Zdrowia Psychicznego, Poradnia Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu, Przedszkola i szkoły, Inne instytucje zaangażowane w przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Termin realizacji lata 2021 - 2025
Praca socjalna prowadzona przez instytucje pomocy społecznej.	Ośrodek Pomocy Społecznej	Termin realizacji lata 2021 - 2025
Wspólne wyjazdy instytucji pomocowych wraz z policją do środowisk, w których występuję przemoc.	Zespół Interdyscyplinarny/ Grupy Robocze, Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Komenda Powiatowa Policji, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Sąd Rejonowy, Ochrona Zdrowia.	Termin realizacji lata 2021 - 2025
Gromadzenie i udostępnianie informacji nt. gdzie można uzyskać pomoc w sytuacji wystąpienia przemocy.	Zespół Interdyscyplinarny/ Grupy Robocze, Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Komenda Powiatowa Policji, Ochrona Zdrowia, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Poradnia Zdrowia Psychicznego, Poradnia Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu, Przedszkola i szkoły, Kościoły i inne związki wyznaniowe,	Termin realizacji lata 2021 - 2025

	Inne instytucje zaangażowane.	

CEL 3: Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych, korekcyjnych i edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc.

SPOSÓB REALIZACJI	REALIZATORZY	HARMONOGRAM DZIAŁAŃ
Programy oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Termin realizacji lata 2021 - 2025
Udzielanie wsparcia indywidualnego dla sprawców przemocy. Indywidualna praca terapeutyczna z osobą stosującą przemoc w rodzinie.	Zespół Interdyscyplinarny/Grupy Robocze, Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Inne instytucje zaangażowane w przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Termin realizacji lata 2021 - 2025
Prowadzenie kampanii Biała Wstążka, Pomarańczowa Wstążka.	Zespół Interdyscyplinarny, Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Komenda Powiatowa Policji, Przedszkola i Szkoły na wszystkich poziomach nauczania Inne instytucje zaangażowane w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, Całe społeczności lokalne.	Termin realizacji lata 2021 - 2025
Wspólne wyjazdy instytucji pomocowych wraz z policją do środowiska.	Zespół Interdyscyplinarny/Grupy robocze Ośrodek Pomocy Społecznej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Komenda Powiatowa Policji	Termin realizacji lata 2021 - 2025
Gromadzenie i udostępnianie informacji nt. gdzie można uzyskać pomoc. Rozpowszechnianie materiałów profilaktycznych na temat zjawiska przemocy w rodzinie.	Zespół Interdyscyplinarny/Grupy robocze, Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Komenda Powiatowa Policji, Przychodnia Zdrowia, Inne instytucje zaangażowane w przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Termin realizacji lata 2021 - 2025

Izolowanie sprawców od ofiar na podstawie przepisów prawa.	Komenda Powiatowa Policji, Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa.	Termin realizacji lata 2021 - 2025

CEL 4: Podniesienie kompetencji i doskonalenie umiejętności osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

SPOSÓB REALIZACJI	REALIZATORZY	HARMONOGRAM DZIAŁAŃ
Kontynuowanie i doskonalenie współpracy między instytucjami wspierającymi ofiary przemocy w rodzinie.	Zespół Interdyscyplinarny/ Grupy Robocze, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Komenda Powiatowa Policji, Szkoły, Przedszkola.	Termin realizacji lata 2021 - 2025
Rozwijanie i doskonalenie służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy poprzez organizowanie szkoleń , seminariów, konferencji, superwizji.	Zespół Interdyscyplinarny/Grupy robocze, Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Komenda Powiatowa Policji, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów, Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa.	Termin realizacji lata 2021 - 2025

7. ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU

Zakłada się, że niniejszy program będzie finansowany z wielu źródeł, dlatego też zakres realizacji działań programowych w poszczególnych latach uzależnia się od wielkości środków finansowych Gminy Gołdap, GKRPA oraz innych.

8. SPOSÓB REALIZACJI I PRZEWIDYWANE EFEKTY PROGRAMU

Zakłada się, że Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025 będzie miał charakter interdyscyplinarny i realizowany będzie przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i ograniczania przemocy w rodzinie.

Ze względu na interdyscyplinarny charakter Programu, cele realizowane będą w formie pracy ciągłej przez okres pięciu lat. Działania będą miały charakter:

profilaktyczny – promowanie, propagowanie zachowań alternatywnych wobec przemocy, nowatorskich i systemowych rozwiązań,

edukacyjny – upowszechnianie wiedzy na temat przemocy i jej negatywnych skutków, kształtowanie właściwych postaw, w tym braku akceptacji dla przemocy,

pomocowy – specjalistyczne poradnictwo, działania profilaktyczno – terapeutyczne, korekcyjno – edukacyjne, informowanie o miejscach i możliwościach udzielenia pomocy,

wspierający – wsparcie merytoryczne i praktyczne służb pomocowych, wzmacnianie i aktywizowanie instytucji i organizacji, współpraca i wymiana doświadczeń oraz informacji.

W związku z wprowadzeniem i realizacją Programu przewiduje się:

- zmianę postaw mieszkańców Gminy Gołdap wobec przemocy w rodzinie,
- wypromowanie rodziny wolnej od przemocy,
- spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie,
- spadek liczby rodzin, w których interwencje policji i innych służb zajmujących się przemocą w rodzinie są podejmowane wielokrotnie,
- zwiększenie poziomu edukacji dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie,
- wzrost kompetencji osób profesjonalnie pomagających osobom doświadczającym i stosującym przemoc w rodzinie,
- zwiększenie współpracy instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie-kontynuowanie pracy placówek działających na rzecz osób doświadczających i stosujących przemoc w rodzinie oraz przygotowanie kadry do kontynuacji pracy w zakresie pomocy psychologicznej i terapeutycznej.

9. MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Monitoring i ewaluacja niniejszego programu obejmować będzie działania podejmowane przez wszystkie instytucje i organizacje uczestniczące w jego realizacji. Zakłada się, że gromadzenie danych dotyczących działalności podmiotów odbywać będzie się na bieżąco. Podmioty uczestniczące w realizacji będą przekładać w lutym każdego roku sprawozdanie za rok poprzedni z realizacji Programu do Zespołu Interdyscyplinarnego w Gołdapi. Następnie, do końca marca każdego roku będzie przedłożone sprawozdanie zbiorcze Burmistrzowi Gołdapi za pośrednictwem Dyrektora Ośrodka pomocy Społecznej w Gołdapi.

SPIS TABEL

1. Tabela nr 1. Liczba Niebieskich Kart założonych w 2019 r i do 30 listopada 2020 r.
2. Tabela nr 2. Sprawozdanie z realizacji procedury Niebieskie Karty przez Komendę Powiatową Policji w Gołdapi w 2019 r.. i do 30 listopada 2020 r.

BIBLIOGRAFIA

1. Czokajło M., A. B. Kuryło, G. Pogorzelska – Herder, A. Czop: Wyjście z cienia. Poradnik dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. Suwałki 2012: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.
2. Lakowska M., Paszkiewicz W., Wiechcińska A.: Wyprawa po moc. Poradnik dla osób doznających przemocy w rodzinie. Warszawa 2014: Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia".
3. Materiały edukacyjne Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia".
4. www.niebiskalinia.info
5. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gołdap na lata 2016 – 2023.
6. Raport z Badania. Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych, Gmina Gołdap 2020.